

Nr 10 december 2008

Finlands

Synskadade

4 Marsch för vita
kåppen på Åland

6 Återval på
årets höstmöte

12 Taltidningsförening
i Vasa positiv

Innehåll Nr 10/08

- 3** Ledaren: Blindveckan
- 4** Ålands synskadade firade vita käppen
- 6** Höstmöte 2008 i Valkeakoski
- 9** Handikapptemadag i Borgå
- 10** Taklagsfest på Arabiastranden
- 12** Taltidningsföreningen Vasabladet positiva
- 15** Meddelanden
- 18** Annonser: Kurs för retinitiker
- 22** Julhälsningar
- 24** Annonser: Brailledag 2009

Finlands Synskadade är medlemstidning för Förbundet Finlands Svenska Synskadade. Tidningen utkommer med 10 nummer/år i svartskrift, punktskrift, på CD och som elektronisk version, se www.fss.fi/aktuellt/fs. Kan också fås som e-postbilaga. Årgång 97. Nummer 1/2009 utkommer 1.2, manusstopp 10.1.

Utgivare: Förbundet Finlands Svenska Synskadade rf, Nylandsgatan 25 A 6, 00120 Helsingfors
Tfn 09-6962 300

Chefredaktör: Sofia Stenlund
Tfn 09-6962 3017

e-post: sofia.stenlund@fss.fi

Meddelanden och annonser mottas av chefredaktören.

Prenumerationer och adressändringar: Susanna Antell, tfn 09-6962 3026 e-post: susanna.antell@fss.fi

Pärmbild: Ulla Storm

Foto: Patrik Paulin

ISSN 0789-5739

Näkövammaisten Keskusliiton kirjapaino,
Helsingfors 2008

Om vikten av samarbete

Under förbundets höstmöte inledde ordförande Gunilla Löfman med att tacka tidigare styrelser och långvariga, aktiva medlemmar. Då undertecknad blev ombedd att framföra en kommentar till det handikappolitiska programmet under årets Generalförsamling inledde jag på samma sätt, med ett tack riktat till äldre generationer.

De generationer som kämpat innan oss har drivit utvecklingen framåt med ett kanske ännu större motstånd i olika sammanhang och på olika plan. Handikapparbete och –samarbete är en utdragen process som sker i generationer, precis som skapande av kontaktnät till olika samarbetsorganisationer. Detta skapas genom målmedvetenhet och effektivitet.

På förbundsmötet konstaterade ordförande vidare att tredje sektorn står inför stora utmaningar inför det nya året. Beslutsfattarna och samhället ställer allt högre krav på organisationer av liknande karaktär som FSS. Då RAY:s inkomster minskar till följd av olika restriktioner innebär detta följderna på ett flertal olika nivåer. Bidragsgivare kräver om-

fattande utredningar över vilka resultat och mål som har uppnåtts och vi måste ta i bruk mätbara instrument för att kunna uppvisa de mål som erfordras. Att i detalj analysera kostnader, utgifter och inkomster har blivit allt viktigare och större del av alla FSS verksamhetsområden.

Gunilla Löfman nämnde i sitt inledningsanförande också vikten av samarbete. Som konkret exempel lyftes samarbetsprojektet mellan Svenska pensionärsförbundet, Svenska hörsel-förbundet och FSS fram. Tillsammans producerar dessa organisationer en taltidningsversion av sina organisationspublikationer. Detta är ett exempel på en konkret följd av kommunikation och strävan efter liknande målsättningar.

Inom vår intressebevakning finns det många organisationer som berörs av samma svårigheter som FSS och för att kunna tackla och hantera dessa är det viktigt att arbeta tillsammans. Precis som Margareta Pietikäinen påpekade under tidigare års Generalförsamling - är man inte starka måste man vara många.

Marscherade för att få politikerna att lyssna

■ Ålands Synskadade med Bern Löfman i spetsen promenerade för ökad förståelse.

Ålands synskadade uppmärksammade Vita kääppens dag under onsdagen genom att promenera till självstyrelsegården. Där drack man kaffe i kaféet med de politiker som letat sig dit eller som råkade vara på plats.

Klockan är nästan halv tre och fler och fler människor börjar strömma in på Nyfahlers på Skarpansvägen. De flesta är

äldre och de flesta bär vita kääppar. De ska precis ge sig iväg mot självstyrelsegården.

Mitt ibland dem står föreningens ordförande Bern Löfman. Hans vita käpp har en boll på änden.

-Det är för att kunna gå i grus bland annat.

Bern Löfman går väldigt sällan i stan. Han håller mest till ute på landet. Han tycker att det finns mycket hinder som kan ställa till för synskadade både ute i naturen och i staden.

-Torget ska vi inte ens tala om, suckar Bern.

Han fortsätter med att berätta att den vita käppen från början är en fransk uppfinning, men att den pendelmetod som gjorde att käppen fick stor spridning utvecklades i USA efter andra världskriget.

Inre karta

Följet, som sammanlagt består av tiotalet personer, går längs Skarpansvägen. En bilist tittar nyfiket. Bern går i ett snabbt tempo med Jan-Erik Berglund, för stunden ledsagare, i armkrok strax bakom.

Han berättar om öppna dörrar, föremål på trottoaren och annat som kan ställa till det för synskadade. När följet når Torggatan reagerar han på kullerstenarna.

-Om jag inte hade haft boll på käppen hade inte detta gått.

Minnets är viktigt för synskadade. Bern berättar att han ofta är ute i skog och mark. Något han till stor del klarar av genom att han har en karta av området i huvudet.

-När man kommer till en ny plats är det oerhört viktigt att orientera sig. Att när man kommer in i ett rum få det beskrivet för sig.

-Stora, öppna platser är väldigt svåra. Då har man inget att orientera sig efter. Det är som om du skulle släppas ut på ett öppet hav där du inte kan se land.

Måste lyssna

Vad ska man tänka på när man möter en synskadad?

-Att man säger namnet när man hälsar och inte bara säger hej. Annars är det svårt att veta om de pratar med en, säger Bern.

Väl inne på Café Hjorten tar Raija-Liisa Eklöw (lib) och Johan Ehn (fs) emot följet. Jan-Erik Berglund låter dem prova glasögon som simulerar olika synskador. Men efter att ha suttit ner och diskuterat med de som verkligen är synskadade står det klart att det är svårt för en som ser att leva sig in i den synskadades värld.

-Vi ska inte tro att vi kan leva sig in i deras situation, utan vi måste lyssna på dem, säger Johan Ehn.

Text: Fredrik Gustafsson

Foto: Sebba Södergård

Källa: Ålandstidningen 16.10 2008

■ Hela 81 personer deltog i årets höstmöte. I förgrunden Jarkko Setälä och Johan Sundholm.

Återval under höstmötet 2008

Höstmötet 2008 ägde rum i Valkeakoski. Uppslutningen var god och på agendan stod bland annat val av viceordförande och styrelseledamöter samt godkännande av förbundets verksamhetsplan 2009.

- Detta är ett viktigt höstmöte, menade förbundsordförande Gunilla Löfman och inledde med att rikta ett stort tack till de som länge arbetat för förbundet. Vi har

ett bra förbund, det har skapats kontakter med olika organisationer och en god ekonomisk grund. Tack vare den kan förbundet leva och jobba vidare.

Ordförande fortsatte med att berätta om de utmaningar förbundet står inför. Hon menade att livet ännu var ganska lätt för förbund inom tredje sektorn under 1990-talet, men att svårigheter har uppstått.

- Beslutsfattare och samhället ställer allt högre krav på den tredje sektorn, sa Gunilla Löfman och nämnde RAY som exempel på en inkomstkälla som ställer hårdare krav.

Inledningsanförandet fortsatte på temat ekonomiska faktorer, då ordförande påpekade att FSS behöver bli bättre på att söka externa bidrag samt att förvalta det kapital vi redan har så vi kan få högre avkastning. Även bostäder, projektet Livbojen och det nya verksamhetscentret nämndes innan föredragningslistan påbörjades med behörighet, parentation, namnupprop och val av mötesfunktionärer. Efter omröstning valdes Stefan Andersson till mötesordförande och föredragningslistan fastställdes med några justeringar, såsom att kandidatnomineringen till valförrättningen flyttades till en tidigare tidpunkt.

Under den allmänna diskussionen fick verksamhetsplanen, som var nästa ärende, positiv respons som klar och tydlig. Under detaljbehandlingen upptogs dock flera punkter till diskussion. Livbojens projektplan dryftades, och ett ärende angående en tilläggstext om nya idrottsgrenar ledde till en omröstning som stödde det ursprungliga förslaget. Även ärendet om punktskriftsservice ledde till att projektkoordinator Tessa Bamberg fick klargöra ett par punkter.

- Punktskriftsproduktionen bör vara

välgjord. När den väl blir till är det inte bara papper och punkter som gäller utan även layout.

Ännu ett par smärre ärenden diskuterades innan Verksamhetsplanen för år 2009 kunde konstateras godkänd och det var dags för kandidatnominering. Till posten som viceordförande nominerades enbart Leif Karp för omval, efter att Rolf Söderlund och Bengt Ahlvik valt att inte ställa sig till förfogande. Till styrelsen skulle även två ledamöter väljas, efter att Bengt Ahlvik och Kenneth Ekholm var i tur att avgå. Då Paulina Hannus, Harold Henriksson, Per-Ole Ekstrand (ej närvarande) och Raija Österlund av sagt sig intresse för posten återstod Bern Löfman, Bengt Ahlvik, Kenneth Ekholm och Andreas Kanto som kandidater för posterna som styrelseledamöter inför söndagens val.

Under den fortsatta diskussionen ledde även frågan om höjd medlemsavgift för stödjande medlemmar till omröstning, med resultatet att en höjning inte aktualiserades. Även en höjning av arvode för ordförande och vice ordförande samt höjning av arvoden för medlemmar i arbetsgrupper ledde efter diskussion till att förslaget om höjning godkändes. Efter middag och dans på lördagskvällen fortsatte mötesförhandlingarna på söndag.

Då styrelseval med rösträkning var under arbete var nästa punkt budgeten. RAY-understöd, kostnader i anslutning till flytten till Arabiastranden och projektet

den finlandssvenska digitala taltidningen gav upphov till diskussion. Sedan kom valresultatet, och de som kunde tacka för förtroende var Leif Karp, Bengt Ahlvik och Kenneth Ekholm vilka alla återvaldes.

Så återstod en kort informationsstund från FSS informationsavdelning innan övriga ärenden. Bland övriga ärenden aktualiserades ledsagning och arvoden, motionspoängsutdelning, logistik samt FSS bostadssituation.

Efter söndagens lunch kunde deltagarna så småningom söka sig hemåt med respektive färdmedel i den snöstorm som blåst upp under helgen.

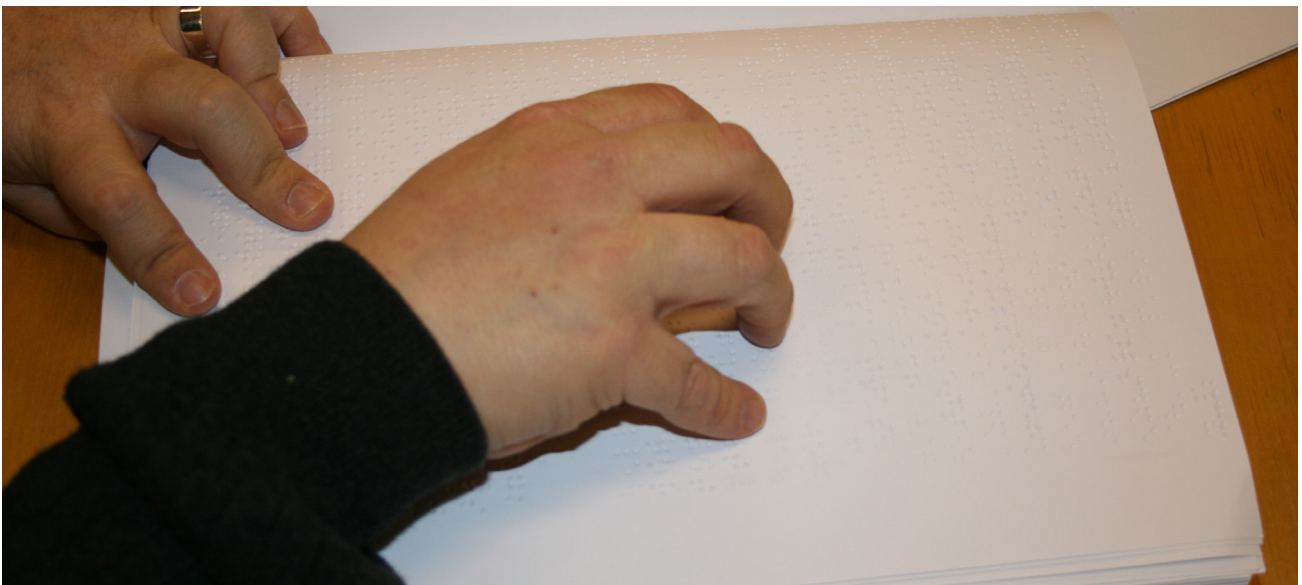
Text och foto: Sofia Stenlund

Kenneth Ekholm återvaldes som styrelseledamot för perioden 2009-2011.

Även Bengt Ahlvik tackade för fortsatt förtroende inför ytterligare en styrelseperiod.

■ Planeringen för av en ny enhet för produktion av punktskrift, FSS Brailleservice, är i full gång. Synpunkterna kring ärendet var många. På bilden läser en av mötesdeltagarna mötesmaterialet i punktskrift.

- Anita Hellsten och Ulla Tallberg från Borgå hemvårdsservice dricker kaffe.

En eftermiddag som synskadad

Med anledning av den internationella Blindveckan bjöd Svenska Synskadade i Östnyland in personer som i sitt jobb kommer i kontakt med synskadade till en temaeftermiddag den 10 november.

Tre kommunanställda deltog: Kaj Nygård, socialsekreterare i Liljendal samt Anita Hellsten och Ulla Tallberg från Borgå hemvårdsservice. På plats i verksamhetscentret Kajutan fanns också medlemmar från distriktet. Gästerna fick först stanna i tamburen där de fick veta hur ledsagargreppet fungerar. Sedan ledsagades de in i Kajutan med förbundna ögon varefter ordförande Stina Roms hälsade alla hjärtligt välkomna. Kaffet dracks likaså med förbundna ögon och det visade sig vara ganska besvärligt att äta den nog så smakliga pajen och rulltårtan. Medlemmarna uppmuntrade dock gästerna och allt gick bra. Gästerna bekantade sig också med punktskrift och fick pröva på olika slags simulationsglasögon.

Rehabiliteringshandledare Monica Andersson stod för eftermiddagens digra faktapaketer. Det blev diskussion om hur man bemöter en synskadad person, om olika sociala rättigheter och information om olika slags hjälpmedel. Medlemmarna deltog aktivt i diskussionen och ämnen som färdtjänst, ugnar som automatiskt stänger av sig och uträttning av butiksärenden diskuterades. Synskadan förorsakar problem i många olika sammanhang men som Arne Forsén konstaterade så har man ju det nog ganska bra också. Som väggkost fick gästerna en bunt broschyrer och alla tre konstaterade att de hade fått något att "tugga på".

Text och foto: Maria Finström

■ Olika samarbetsparter hade samlats för att fira det nya kvarterets milstolpe. Längst till vänster sitter förbundsordförande Gunilla Löfman.

Taklagsfest på Arabiastranden

Onsdagen den 5 november firades taklagsfest på FSS nya verksamhetscentrum vid Arabiastranden. Festligheterna gick av stapeln i ett relativt färdigställt utrymme, och samarbetsparter, entreprenörer och byggarbetare underhölls av tal och musik.

- Sesamprojektet är specialiserat på en miljö där synskadade och rörelsehindrade ska kunna röra sig i parker och trafik, berättade byggherrens ordförande

rande Hans Åhman, och tackade i samma andetag arkitekt Stefan Ahlman och Helsingfors stad. Jag tror nog – nej jag vet – att det blir ett lyckligt hem för alla

som kommer hit för att bo, arbeta och studera.

Både entreprenörens och byggarbetarnas hälsning förtäljde om en god samarbetsanda och begrepp som högklassig nivå och standard nämndes i sammanhanget.

För musiken stod den mångsidigt musikaliske Jussi Raittinen. Tillställningen avslutades med laxsoppa och kaffe. Kvarteret som går under namnet Sesam/Samse innefattar förutom FSS och Svenska synskadade i Mellersta Nylands verksamhetsutrymmen även hyresbostäder, ett svenskt daghem, en svensk kvartersskola, Svenska skolan för synskadades utrymmen samt det finlandssvenska specialpedagogiska resurscentret SPERES. Via FSS hemsida och rubriken aktuellt hittar man en länk där man kan följa bygget visuellt. Enligt planerna kommer kvarteret att stå klart i slutet av sommaren 2009.

Text och foto: Sofia Stenlund

■ För det musikaliska stod Jussi Raittinen, som bland annat inbjöd till allsång.

■ God samarbetsanda och en tillgänglig miljö är karaktäristiska för kvarteret, berättade byggnadskommitténs ordförande Hans Åhman.

■ Ulla Storm är noggrann med att poängtera det goda samarbete som möjliggör taltidningarnas existens. Vasabladet har för närvarande 31 inläsare.

Tio år på taltidningen Vasabladet

Taltidningsföreningen Vasabladet hann komma ut i 20 år innan de synskadade prenumeranternas högsta dröm blev förverkligad, att få en dagsaktuell tidning hem till sig.

Idag när digitaliseringen lyckligt har genomförts är en långsam postgång och

krånglande kassetter som ska sändas till tillbaka för avmagnetisering ett minne

blott. Det är en glad Ulla Storm som möter mig en vecka efter att taltidningen hållit sitt höstmöte.

- I många år har föreningens verksamhetsplan haft som huvudmål att kunna ge ut en dagsaktuell tidning och i och med att det nu är uppfyllt känns det som om föreningen fått en ny fräsch start, säger Ulla som nu hunnit hålla i ordförandeklubban i tio år.

Hon har jobbat sida vid sida med inläsare och kopierare. Ulla tycker att det är viktigt att själv ta del i det aktiva produktionsarbetet och genom detta engagemang har hon fått en större förståelse och ödmjukhet inför de talkokrafter som byggt upp föreningens verksamhet.

Ulla betonar att det är de positiva kontakterna som hållit farten uppe för henne. Men det är inte bara styrelsen och inläsarna hon nämner i positiva ordalag. Hon betonar också hur mycket kontakten med de synskadade prenumeranterna har betytt för henne. Och det är denna respons som har gjort att hon verkligen har insett hur meningsfull denna taltidning är. I dag har taltidningen 54 prenumeranter och Pratsamboxarna har mottagits mycket väl hos de flesta. Vissa lyssnar från början till slut på tidningen medan andra hoppar galant mellan artiklarna eftersom tekniken har varit mycket lätt att ta till sig. Föreningens ekonomi är i balans och om inga större förändringar sker på bidragsfronten från FSS och kommunerna ser Ulla inga gråa moln på himlen under de närmaste åren.

Det är ingen rik förening med det går runt tack vare att de är frivilliga inläsare och har ett gott samarbete med Vasabladet. I dag finns det 31 inläsare på Vasabladet, både män och kvinnor, vilket gör att det material som inläses i viss utsträckning varierar beroende på läsarna själva och vad de bedömer att läsarna är intresserade av. De flesta prenumeranterna har ansett att detta är en styrka hos taltidningen. Det är endast under sommarmånaderna som de frivilliga inläsarna har semester och föreningen betalar ett arvode åt ungdomar för att tidningen ska kunna komma ut som vanligt.

Hur upplever du samarbetet med Vasabladet?

- Alldeles fantastiskt, Ulla har endast rosor att ge.

När Vbl flyttade till sina nya utrymmen ordnade de genast en egen inspelningsstudio åt oss där inläsarna får hålla till och läsa in tidningen. Vi har också en kontakt på Vbl, så önskar man bli prenumerant ringer man växeln och har man fått problem med Pratsam-boxen slår man samma nummer för att få hjälp. Samarbetet är alltså mycket gott, betonar Ulla.

Vem har möjlighet att få en Pratsambox?

Det krävs att man är synskadad, men man behöver inte vara medlem i FSS eller någon av de lokala distriktsföreningarna. Vid tveksamma fall begärs det läkarintyg över prenumerantens synskadade. Innan vi avslutar intervjun håller Ulla ett riktigt brandtal. Hon tycker det är fan-

tastiskt att vi i föreningen mår så bra med vår nya teknik och med brösttoner tackar hon FSS arbetsgrupp, vilken jobbat för att de finlandssvenska taltidningarna ska kunna digitaliseras genom de pengar de samlat in från stiftelser och fonder. Utan deras arbete skulle vi fortfarande stampa på samma ställe som för 25 år sedan. Hon vill dessutom rikta ett väldigt varmt tack till taltidningen i Jakobstad och de som utvecklat tekniken där som varit föregångare och visade oss andra hur slipstenen ska dras.

Text: Ann-Sofi Rosendahl
Foto: Patrik Paulin

Fakta: Tillgängliga taltidningar

- Med hjälp av Pratsam-systemet kan en synskadad tidningsprenumerant få sin dagstidning uppläst via Internet samma dag som papperstidningen ges ut. Tidningen läses in digitalt varpå boxen hämtar materialet från en server.
- Via en Pratsam-box kan man idag prenumerera på samtliga finlandssvenska taltidningar: Hufvudstadsbladet, Vasabladet, Ålandstidningen, Nya Åland, Syd-Österbotten, Borgåbladet, Östra Nyland, Västra Nyland, Åbo Underrättelser samt Österbottens Tidning.
- Med det nya systemet kan man prenumerera på flera dagstidningar till sin box.
- FSS projekt Den finlandssvenska digitala taltidningen påbörjades i april 2007 och avslutas under 2009.

Meddelanden

Den synskadades rehabilitering - Vägen framåt

Uppskattade du det seminarium som Distriktsföreningen Vasa svenska synskadade höll tillsammans med Vasa stad och FSS i mars 2008? I så fall hoppas vi att du bokar torsdagen den 5 februari 2009 för en uppföljning. Vi kommer att hålla till på Yrkesakademin i Österbotten ("Korsholms skolor"). Den här gången är det rehabilitering i alla dess former som är våra huvudteman. Det fina och unika med detta seminarium är att det är skräddarsytt för oss synskadade. Vi får själva vara med och forma programmet genom att lyfta fram de frågor som vi önskar diskutera. Ifall du själv tycker att ditt liv är just nu lite trist och kan hända att du skulle vilja få lite förändring till stånd tror vi att du kunde få mycket stimuli ut av att tillbringa en dag med oss andra synskadade, oberoende av om du är ung eller gammal.

Kom ihåg livet är inte slut förrän hjärtat har slagit sitt sista slag. Förutom att några av våra egna förmågor kommer att medverka i programmet och berätta om sin rehabilitering har vi även bjudit in Lars Lind från Sverige han har länge jobbat som strategisk utvecklare för synskadade. Han har även erfarenhet från EU. Lars Lind kommer under sin föreläsning att koncentrera sig på arbetsinriktad rehabilitering. Om du på förhand vet med dig att du har viktiga frågor som du vill ha svar på hoppas vi att du tar kontakt med Christin på Lyktan, tfn 06-3170654 så kan hon på förhand kan skriva ner frågorna och bearbeta ditt material.

Vem skall då vara med om att besvara dina frågor?

Vi hoppas på en stor uppslutning torsdagen den 5 februari från tjänstemän som handhar handikappfrågor i de olika kommunerna samt politiker. Och naturligtvis hoppas vi även att FPA skall finnas representerade på vårt seminarium. Vi inbjuder även Folkhälsan att närvara eftersom de är en god samarbetspart gällande hälsofrämjandeverksamhet för oss synskadade. Kom dock ihåg att de verkliga VIP gästerna under vår tillställning är vi synskadade själva. Ju fler vi är desto bättre kraft kan vi sätta bakom våra önskningar och frågor.

Vasa Svenska Synskadade genom Ann-Sofi Rosendahl

Tillgänglighetsanpassad läsplats i Riksdagsbiblioteket

I Riksdagsbiblioteket har vi tagit i allmänt bruk en tillgänglighetsanpassad läsplats, vars möbler, dator och datorprogram har anpassats särskilt för funktionsnedsatta personer och personer med synskador.

Vid planeringen av den tillgänglighetsanpassade platsen har vi utnyttjat den sakkäntedom som de Synskadades Centralförbund r.f. (<http://www.nkl.fi/yleista/svenska.htm>), Tröskeln r.f. (www.kynnys.fi), och riksdagens dataadministrationsenhet innehar.

Den tillgänglighetsanpassade läsplatsens egenskaper:

- bordet till den tillgänglighetsanpassade läsplatsen är rymligt
- man kan justera bordets höjd med hjälp av tryckknappar i bordets främre kant
- bordet är tillgängligt också med rullstol
- på bordet finns en punktlampa som kan riktas och justeras

Läsplatsens dator har vi placerat på bordet; anslutningsuttaget för hörlurar och USB-minne finns i datorns frampanel. Bildskärmen är fäst på ett parallellsteg, så den kan lätt justeras i önskat läge. Dokument kan skrivas ut till den gemensamma kundskrivaren som finns nära den tillgänglighetsanpassade läsplatsen.

På datorn har vi, förutom vanliga Office-program och webbläsare, installerat följande specialprogram som är avsedda för synskadade: talsyntesprogrammet Jaws 9, talsyntesprogrammet Mikropuhe 5, och skärmförstoringsprogrammet Magic 11. Datorns operativsystem är Windows XP.

Vi hoppas på er respons gällande läsplatsen och dess användning. Vi har förbundit oss till att vidareutveckla läsplatsen för att bättre motsvara målgruppens behov.

Tilläggsuppgifter: nätverksrådgivare Heikki Rajala, tel. 09 432 3477, e-postadress: fornamn.efternamn@riksdagen.fi

En minoritet inom minoriteten

Den nya blindföreningen Suomen Sokeat ry (Finlands Blinda rf) höll sitt första stadgenliga medlemsmöte den 25 oktober i liris-huset i Helsingfors. Närvarande var 15 av föreningens 40 ordinarie medlemmar. Mötet valde en styrelse åt föreningen bestående av: Hannes Tiira, ordförande och som medlemmar Laila Rantanen-Timonen, Eeva Korkala, Jukka Penttilä och Tapio Äystö. Styrelsen sitter fram till årsmötet våren 2009. Mötet godkände också en budget och verksamhetsplan för tiden fram till årsskiftet. Verksamheten följer ändamålsparagraferna i föreningens stadgar. Fören-

ingen bevakar blindas rättigheter genom att påverka myndigheter, beslutsfattare och den allmänna opinionen. Man tar initiativ och avger utlåtanden och rekommendationer. Man bedriver informationsverksamhet, och främjar blinda människors möjligheter att kunna ta del av information speciellt genom att stärka punktskriftens ställning. Föreningen kommer också att uppmärksamma Louis Brailles 200 års jubileum 2009.

Föreningens ordförande Hannes Tiira från Björneborg betonar att blinda personer utgör en minoritet inom minoriteten vars behov lätt blir obeaktade om de inte kontinuerligt lyfts fram. - Vi måste finna på medel att påverka situationen för blinda i dagens samhälle där kommunikationen allt mer visualiseras.

- Vi skall se till att vår röst hörs både i samhället och inom handikapprörelsen speciellt i synskadeorganisationerna, poängterar Tiira.

Vintertemaläger i Vuokatti 8-14 februari 2009

Nu är det dags igen - kom med på ett läger fyllt av vinteraktiviteter!

På programmet finns uteaktiviteter som skidning, utfärder och promenader i natursköna landskap. Dessutom finns det möjlighet att simma i simhall och bowla. Allt detta i trevligt sällskap! Inkvarteringen är ordnad i stugan Pikkuhovi.

Tid: Söndagen den 8 till lördagen den 14 februari.

Sista anmälningdagen är fredagen den 9 januari 2009.

Deltagaravgift: 250 euro, i den ingår resor, logi, måltider under lägret samt program.

Anmälningar och förfrågningar tas emot av Tina Dunderfelt på FSS kansli, tfn 09-6962 3010 eller per e-post tina.dunderfelt@fss.fi

Kurs för personer med Retinitis Pigmentosa

Tid: 16-21.3.2009

Plats: Meri-Karina i Åbo

Ansökningstid: 17.11- 12.12.2008

FPA kursnummer: 31436

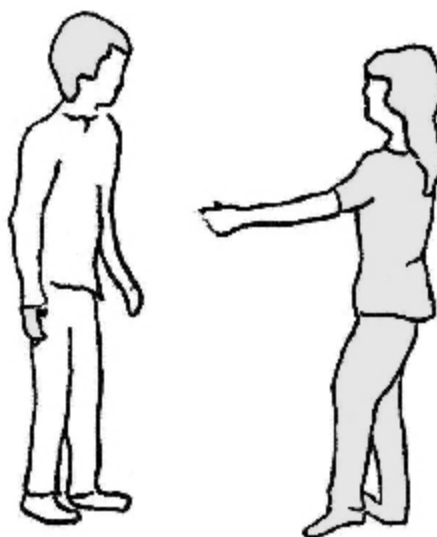
Kursen är avsedd för personer med ärftlig degeneration i ögats näthinna, dvs Retinitis Pigmentosa. Målgruppen är personer som har synresten kvar.

Målsättningen med kursen är att ge deltagarna information om sin sjukdom samt styrka att klara av det dagliga livet med en degenerativ sjukdom. Kursprogrammet består av bl.a. föreläsningar, synoptik, mobilityträning och gruppdiskussioner.

Ansökningarna kan göras i den lokala FPA byrå eller med din egen rehabiliteringshandledare. Till ansökan bifogas ett B-läkarintyg. Intyget bör inte vara över ett år gammalt.

Kontakta rehabiliteringshandledarna för mer information:

- Carina Willberg tfn 040-511 3346
- Barbro Dahlberg- Berghäll tfn 050- 561 2951
- Pia Nabb tfn 050-561 2950

Meddelanden från distriktet

Svenska Synskadade i Östnyland r.f.

Svenska Synskadade i Östnyland håller sin julfest tisdagen den 16 december klockan 17 på Restaurang Hanna-Maria, Mellangatan 8 i Borgå. Vi äter julmiddag och får besök av Borgåbygdens Lucia. Vi samlar även in bidrag till en julklapp åt vårt fadderbarn.

Anmälningar senast den 8 december, Lovisa till Ros-Mari, tfn 533467, Borgå till Marita, tfn 5244092 eller till Stina, tfn 582514. Välkomna!

Ålands Synskadade r.f.

I höstmötet den 8 november på Ankaret deltog 24 personer. Ny styrelse för år 2009 valdes och den består av: ordförande Bern Löfman, vice ordförande Börje Troberg och styrelsemedlemmarna Lisbeth Eriksson, Viva Holm, Dorrit Mattsson, Mary Niemi.

Föreningen söker tillsammans med Ålands Hörsselförening en ny projektanställd organisationssekreterare. Under tiden fungerar Mary Niemi som t.f. sekreterare.

Föreningens julfest hålls på Ankaret den 14 december. Det blir julmat, Luciabesök och lotteri. Välkomna!

Årets sista bingokväll blir måndagen den 15 december kl 18 på Ankaret.

Nästa års verksamhet följer vissa invanda mönster. Månadsträffarna hålls den andra måndagen i månaden kl 18 på Ankaret. Bingo- och temakvällar fortsätter.

Bocciaspelet startar den 15 januari och fortsätter torsdagar kl 12-15 på Ankaret. Simningen i Folkhälsans bassäng kommer i gång fredagen den 16 januari kl 14-15.

Kursverksamheten drar i gång beroende på intresset. På väntelistan finns repetition av Pratsambox, kurs i mobiltelefon, grund- och repetitionskurs i punktskrift, kurs i borstbindning, diskussionsgrupp med Folkhälsan mm.

En sommarresa till Helsingfors, någon kortare utflykt på Åland och ett besök i det nya Alandica Kultur- och Kongresshuset i Mariehamn är i planeringen.

Ett större projekt är utbildningen av syntolkare, som förhoppningsvis kommer i gång i slutet av februari 2009.

Mera information kommer på medlemsbandet och i lokaltidningarna.

Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f.

Julfest lördagen den 13.12. kl. 15 på Tian med julstämning och mat, anmälningar senast 8.12. till Tian

Måndagar

Kl. 12.00 Högläsning av Hufvudstadsbladets innehåll som inte kommer via Pratsam.

kl. 13-14 ev. program och kaffe
8.12. Peggy Heikkinen från Folktinget talar om språkskydd

15.12. KL. 12.00 Cygnaeus lågstadiets Lucia-program med över 30 barn
Kansliet är stängt 22.12. – 6.1.2009

2009

Första måndagsträffen med kaffe måndagen den 12.1 2009. För program i januari 2009 – lyssna på medlemsbandet.

Motion

Bocciaspelarna fortsätter fram till 12.12 i Folkhälsans Seniorhusets jumppasal på fredagarna kl.9.30-10.30, därefter blir det julpaus. Lyssna på medlemsbandet för information om fortsättningen under 2009.

Vattenjumppan hålls på fredagarna kl. 11-12 i Folkhälsans bassäng i Seniorhuset. Gruppen är fullbokad men du kan kontakta Tiina på Tian för eventuella platser.

Teaterutfärd till Åbo

Vi har 20 platser till Åbo Svenska Teaters musikal Evita lördagen den 17 januari

2009 till förevisningen kl. 14.00. Kontakta Tiina på Tian före 10 december om du vill med på teaterresan.

Kansliet är julstängt 22.12 2008 till 6.1 2009.

God jul och Gott Nytt År!

Kansliets, Tians tfn är (09) 612 1779.

Telefontid mån-ons kl. 9.30 – 13.30.

Andra tider kan du lämna meddelande på telefonsvararen.

Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f.

Ett stort tack till medlemmar och till alla er som medverkade och ställde upp under Blindveckans evenemang, som igen blev en lyckad satsning!

Taltidningen ÖT:s medarbetare inbjuds till en gemenskapskväll med program och julgröt tisdagen 9.12 kl. 18.00 på verksamhetscentret "Fyren", Otto Malmsg. 9 A 21 i Jakobstad.

Julfesten hålls söndagen 14.12 kl. 14.00 vid Inre Missionshemmet i Eugmo. Vi bjuds på en traditionell julmiddag och stämningsfullt program. Priset för synskadade och ledsagare är 15,- €, övriga betalar 20,- €. Busstransport à 5,- € ordnas från Munsala, via Nykarleby och Jakobstad. Anmälningar och tilläggsavgifter via Ann-Sofie på Fyren tel 7234 880 eller 050-3795 658.

En julpyssel- och hobbyeftermiddag tillsammans med finska synskadeföreningen ordnas måndagen 15.12 kl. 13 – 16 på Fyren.

Mimosel-gruppen i Karleby träffas måndagen den 15.12 kl. 14 på Emeliehemmet.

Boccia och vattengympa hålls varje onsdag på Östanlid t.o.m. 17.12 och startar nästa år igen 14.1.2009. Kansliet är stängt mellan jul och trettondagen. Vi inleder det nya verksamhetsåret med föreningsträff tisdagen 13 januari kl. 18.30 på Fyren. Mera info om evenemangen på medlemsbandet eller från Fyren.

Hälsar styrelsen

Åbolands Synskadade r.f.

Åbolands Synskadade r.f. håller traditionell julfest tisdagen den 16.12. kl. 15.00 på restaurang Svenska Klubben, Auragatan 1 B, 5:e vån., i Åbo. Ur programmet bl.a. julbön, Åbo-lucian, lunch, musikunderhållning, kaffe med jultårta. Deltagaravgift 20 euro/person.

Anmälningar till Harriet, tel. 4584665 eller Marita, tel. 2315135 eller Birgitta, tel. 422253, senast den 8.12. Väl mött på julfesten!
Styrelsen

Vasa Svenska Synskadade r.f.

Distriktsföreningen Vasa svenska synskadade r.f. hälsar sina medlemmar varmt välkomna på julfest lördagen den 20 december kl. 15 vid verksamhetscentret Lyktan, Skolhusgatan 40 C i Vasa.

Det blir traditionell julmat och stämningfullt program. Julklapp ca 3-5 € medtages. Anmälan till Christin på Lyktan senast 15.12. Pris 20€.

Svenska synskadade i Västnyland r.f.

Svenska synskadade i Västnyland r.f. samlas till **höstmöte** lördagen den 8 november 2008 kl. 13.00 i verksamhetscentret Lyan, Prästängsgatan 12 i Ekenäs. Efter kaffet följer stadgeenliga höstmötesärenden. Transporten sker enligt kända rutter.

Anmälan om deltagande senast torsdagen den 6 nov. till Bjarne Sandberg tfn. 040-544 8313 eller till Birgitta Nordström tfn. 019-241 1233. Välkommen!

Styrelsen.

Julhälsningar

Vi tackar alla FSS medlemmar, samarbetsparter och personal för det gångna året och önskar er alla **en fridfull och glädjeric juletid**. Vi ser fram emot det nya året med tillförsikt och önskar er ett Gott Nytt År 2009!

Önskar Gunilla, Leif, Sigrún, Kenneth, Patrik, Rolf, Gabriella och Bengt, FSS styrelse 2008

Vi rehabiliteringshandledare önskar er alla en riktigt **God Jul och ett Gott Nytt År 2009**

Monica, Barbro, Pia och Carina

Vi är alla lediga under tiden: 22.12 2008 – 9.1 2009

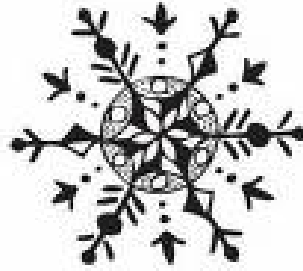
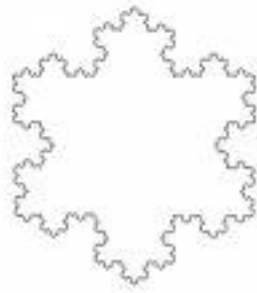
Innan året är slut vill jag passa på att tacka alla för det gångna året:
Tack alla MB:s och FS:s läsare, alla medlemmar och distriktsföreningar, styrelsen för ett väl utfört styrelsearbete, ett speciellt stort tack till medarbetarna som alltid tjänstvilligt ställt upp.

Alla tillönskas en Fridfull Jul och ett Gott Nytt År 2009.

Marita Tierala, verksamhetsledare

Med dofter av glögg och pepparkakor önskar Inflickorna Mia, Sofia o Susanna alla en **God Jul och ett Gott Nytt År.**

Svenska Synskadade i Östnyland önskar alla och envar **en fridfull jul och ett Gott nytt år.**

Ålands Synskadades styrelse önskar alla **God Jul och Gott Nytt År!**

Svenska Synskadade i Västnyland önskar alla medlemmar, förbundets styrelse och personal en **God Jul och Gott Nytt År**

Styrelsen för Distriktsföreningen Vasa svenska synskadade r.f. önskar alla läsare, medlemmar och förbundets styrelse och personal en **God Jul och Gott Nytt År!**

Åbolands Synskadade r.f. tillönskar förbundet, dess personal, distriktsföreningarna och alla deras medlemmar **en riktigt GOD JUL och ett framgångsrikt NYTT ÅR 2009.**

Styrelsen för Svenska synskadade i mellersta Nyland r.f. önskar alla medlemmar, syntjänsten och andra som medverkat i föreningen en riktigt **god och lugn jul och ett gott nytt år!**

Vi vill sända vår julhälsning med Jakobstads symbolerna Tro, Hopp och Kärlek, som sprider ljus och värme till alla läsare i decembermörkret.

Styrelsen för Norra Österbottens Svenska Synskadade r.f. tackar medlemmar och personal både inom NÖSS, de andra distriktsföreningarna och förbundet FSS för gott samarbete under det gångna året och samtidigt tillönskar vi alla **En God Jul och ett innehålls- och framgångsrikt Nytt År 2009!**

Distriktssekreterare Ann-Sofie Grankulla önskar alla **En Fridfull Jul och Ett Gott Nytt År!**

Inbjudan

Braille 200 år

År 2009 har det gått 200 år sedan Louis Brailles födelse. Med anledning av detta ordnar Förbundet Finlands Svenska Synskadade r.f. ett jubileumsseminarium till punktskriftens ära lördagen den 17 januari på Finns folkhögskola i Esbo. Dagen riktar sig till alla punktskriftsinstruktörer och punktskriftsanvändare. Dagen är avgiftsfri. Resor betalas enligt billigaste färdmedel.

Dagen börjar med lunch klockan 12 och avslutas med festmiddag med start klockan 18.00.

Utdrag ur programmet:

- korande av årets Brailör 2008
- vem var Louis Braille? – FM Arto Vanhanen
- ut i världen med sex små punkter i bagaget – undervisningsråd Solveig Sjöstedt
- utlysandet av vinnaren i snapsvisetävlingen.

Anmälan senast den 15 december 2008 till FSS centralkansli på telefonnummer 09-6962 300. Vänligen ange också eventuella allergier och specialdieter i samband med anmälan.